ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

պարոն ԳԱԼՈՒՍՏ ՍԱՀԱԿՅԱՆԻՆ

Հարգելի պարոն Սահակյան

Ձեզ ենք ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության եզրակացությունը Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավոր Թևան Պողոսյանի՝ օրենսդրական նախաձեռնության կարգով ներկայացրած «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» և «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի (*Պ-657-13.11.2014-ՖՎ-010/0* և *Պ-657$^{1-6}$-13.11.2014-ՖՎ-010/0*) վերաբերյալ:

«Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ.

1. Օրենքի նախագծի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի՝

1) 1-ին կետով նախատեսված «անձեռնմխելի կապիտալ» հասկացության սահմանումն անհրաժեշտ է համապատասխանեցնել օրենքի նախագծի 9-րդ հոդվածի 5-րդ և 6-րդ մասերին, որոնց համաձայն անձեռնմխելի կապիտալի ձևավորման և համալրման աղբյուր կարող են լինել ոչ միայն նվիրատուների տրամադրած միջոցները, այլև հիմնադրամի ստեղծման պահին հիմնադրի ներդրումը և անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացվող այն եկամուտները, որոնք չեն ծախսվել տվյալ ֆինանսական տարվա ընթացքում.

2) 2-րդ և 3-րդ կետերում առաջարկվող՝ «անձ» և «անձ կամ անձանց խումբ» բառերն անհրաժեշտ է փոխարինել «ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձինք» բառերով՝ «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան.

3) 2-րդ կետից առաջարկում ենք հանել «(այսուհետ՝ նաև դրամական միջոցներ)» բառերը, քանի որ դրանք օրենքի նախագծում չեն օգտագործվում.

4) 5-րդ կետով սահմանված «դիլեր» հասկացության մեջ անհրաժեշտ է ներառել նաև դիլերային գործունեության իրականացման լիցենզիա ստացած ֆիզիկական անձանց՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 3-րդ հոդվածի 24-րդ կետի համաձայն:

2. Օրենքի նախագծի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետում նշված «տնտեսական ընկերություններ» հասկացությունը հստակեցման կարիք ունի, քանի որ այդպիսի հասկացություն սահմանված չէ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով:

3. Օրենքի նախագծի 6-րդ հոդվածում՝

1) անհրաժեշտ է սահմանել առանձին դրույթ, որով կսահմանվի հիմնադրամի անհրաժեշտ նվազագույն կապիտալի չափը, ինչպես նաև անհրաժեշտ է նախատեսել դրույթ, որով կսահմանվեն հիմնադրամի գործունեության սկզբունքները.

2) 1-ին մասի 6-րդ կետում նշված «մարմինների կազմավորման կարգը և իրավասությունները» արտահայտությունը հստակեցման կարիք ունի. անհրաժեշտ է նշել, թե որ մարմինների մասին է խոսքը.

3) 3-րդ մասի 2-րդ կետում առաջարկում ենք սահմանել նաև, թե ինչ չափանիշների հիման վրա է կատարվելու դիլերի ընտրությունը:

4. Օրենքի նախագծի 7-րդ հոդվածի 5-րդ մասում անհրաժեշտ է հստակեցնել «խորհրդի կանոնադրությամբ» հասկացությունը, քանի որ ինչպես «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով, այնպես էլ՝ օրենքի նախագծի համաձայն՝ հոգաբարձուների խորհուրդը չունի կանոնադրություն:

5. Օրենքի նախագծի 10-րդ հոդվածով նախատեսվում է անձեռնմխելի կապիտալը ներդնել բացառապես պետական պարտատոմսերում: Նման մոտեցման իրականացման մեխանիզմը խնդրահարույց է: Մասնավորապես, նույն հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն, դիլերի կողմից ձեռք են բերվում այնպիսի պետական պարտատոմսեր, որոնք ձեռքբերման պահի դրությամբ ապահովում են առավել բարձր եկամտաբերություն: Պետական պարտատոմսերը տեղաբաշխվում են աճուրդի միջոցով, որի ժամանակ առաջնային դիլերները ներկայացնում են մրցակցային առաջարկություններ: Այս մրցութային գործընթացի շրջանակներում գործնականում անհնար է, որ առաջնային դիլերի ներկայացրած և բավարարված առաջարկությունը մշտապես ապահովի առավել բարձր եկամտաբերություն:

Միաժամանակ, օրենքի նախագծի 10-րդ հոդվածի 5-րդ ենթակետով նախատեսվող՝ արտարժույթի՝ Հայաստանի Հանրապետության դրամով փոխանակումը Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված միջին փոխարժեքից ոչ ցածր փոխարժեքով, նույնպես, գործնականում հնարավոր չէ ապահովել, քանի որ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկն արտարժույթի միջին փոխարժեքը հրապարակում է բանկային օրվա ընթացքում կնքված գործարքների հիման վրա՝ այդ օրվա վերջում:

Հաշվի առնելով շարադրվածը՝ առաջարկում ենք օրենքի նախագծով սահմանել, որ անձեռնմխելի կապիտալը հիմնադրամի կողմից հանձնվում է կառավարման ինստիտուցիոնալ կառավարիչներին (ներդրումային ծառայություններ մատուցող ընկերություններ)՝ նախապես սահմանելով, որ այն պետք է ներդրվի բացառապես պետական պարտատոմսերում, ինչպես նաև այն տարեկան եկամտաբերությունը, որը պետք է ապահովի կառավարիչը (կառավարման արտաքին մոդել): Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարման մեկ այլ տարբերակ կարող է հանդիսանալ ներքին կառավարման մոդելը, որի դեպքում միջոցների կառավարմամբ զբաղվում է հիմնադրամի կողմից ստեղծված խորհուրդը կամ առանձին անհատը, որը կարող է պրոֆեսիոնալ ձևով կառավարել ակտիվները:

«Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» և «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի վերաբերյալ.

Համաձայն «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի 8-րդ հոդվածի 7-րդ մասի՝ անձեռնմխելի կապիտալի ձևավորման կամ համալրման նպատակով նույն հոդվածով սահմանված կարգով գույք տրամադրած անձինք, ինչպես նաև անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամներն օգտվում են օրենքով սահմանված հարկային և այլ արտոնություններից: Ներկայացված օրենքների նախագծերի փաթեթով նախատեսվում է սահմանել հետևյալ հարկային արտոնությունները՝

1) անձեռնմխելի կապիտալի ձևավորման և (կամ) համալրման նպատակով անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամներին դրամական (այդ թվում՝ արտարժութային) միջոցների և պետական պարտատոմսերի փոխանցումը (տրամադրումը), ինչպես նաև անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացվող եկամուտները համարել ԱԱՀ-ով չհարկվող գործարքներ.

2) շահութահարկով հարկման նպատակով համախառն եկամուտը նվազեցվում է անձեռնմխելի կապիտալի ձևավորման և (կամ) համալրման նպատակով անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամներին փոխանցված (տրամադրված) դրամական (այդ թվում՝ արտարժութային) միջոցների և պետական պարտատոմսերի արժեքի, ինչպես նաև անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամտի չափով.

3) եկամտային հարկով հարկման նպատակով նվազեցվող եկամուտ են համարվում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամներից ստացվող գույքը և դրամական միջոցները:

Այդ կապակցությամբ հայտնում ենք, որ՝

1) «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի՝

ա. 6-րդ հոդվածի համաձայն՝ ԱԱՀ-ով հարկվող գործարքներ (գործառնություններ) են համարվում՝

ապրանքների մատակարարումը՝ գործարք, որն իրականացվում է ապրանքների (այդ թվում՝ արտադրանքի և անշարժ գույքի) սեփականության իրավունքը որևէ ձևով կատարվող հատուցման դիմաց այլ անձի փոխանցելու միջոցով,

ծառայությունների մատուցումը՝ ապրանքների մատակարարում չհամարվող գործարք (գործառնություն), որն իրականացվում է որևէ ձևով կատարվող հատուցման դիմաց, ներառյալ ոչ նյութական ակտիվների իրացումը (փոխանցումը): Ծառայությունների մատուցում է համարվում նաև ապրանքների և անշարժ գույքի վարձակալությունը,

բ. 15-րդ հոդվածի 17-րդ մասի համաձայն՝ արժեթղթերի օտարումն ազատված է ԱԱՀ-ից:

Հաշվի առնելով շարադրվածը՝ հայտնում ենք, որ անձեռնմխելի կապիտալի ձևավորման և (կամ) համալրման նպատակով անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամներին դրամական (այդ թվում՝ արտարժութային) միջոցների և պետական պարտատոմսերի փոխանցման (տրամադրման) գործարքները չեն կարող համարվել ԱԱՀ-ով հարկվող գոր-

ծարքներ, քանի որ դրանք ապրանքների մատակարարման կամ ծառայությունների մատուցման գործարքներ չեն համարվում.

2) «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերով ներկայացված առաջարկությունների ընդունման դեպքում հնարավորություններ կստեղծվեն, որպեսզի մասնավոր կազմակերպությունների ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացվող եկամուտները, որոնք ներկայումս համարվում են հարկման ենթակա եկամուտներ, ազատվեն հարկումից՝ առանց որևէ սահմանափակման, ինչը հարկային քաղաքականության իրականացման, ինչպես նաև հարկումից խուսափելու ռիսկերի կառավարման տեսանկյուններից՝ անընդունելի է:

Միաժամանակ, հայտնում ենք, որ ոչ առևտրային կազմակերպությունների կայացման ու զարգացման համար գործող հարկային օրենսդրությամբ արդեն իսկ նախատեսված են բավական լայն շրջանակի հարկային արտոնություններ: Մասնավորապես՝

1) «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի՝

ա. 8-րդ հոդվածի համաձայն՝ շահութահարկով հարկման նպատակով եկամուտ չեն համարվում ոչ առևտրային կազմակերպությունների անհատույց ստացած ակտիվները (այդ թվում՝ անդամավճարները) և ծառայությունները,

բ. 23-րդ հոդվածի համաձայն, հարկվող շահույթը որոշելիս, համախառն եկամուտը նվազեցվում է ոչ առևտրային կազմակերպություններին փոխանցված (տրամադրված) միջոցների (ապրանք և (կամ) դրամական միջոցներ), նրանց մատուցված ծառայությունների արժեքի չափով, բայց ոչ ավելի, քան համախառն եկամտի 0,25 տոկոսի չափով.

2) համաձայն «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 15-րդ հոդվածի 22-րդ կետի՝ ԱԱՀ-ից ազատված են հասարակական կազ-

մակերպությունների կողմից ապրանքների անհատույց մատակարարումը կամ ծառայությունների անհատույց մատուցումը.

3) համաձայն «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 14-րդ կետի՝ եկամտային հարկով հարկման նպատակով նվազեցվող եկամուտներ են համարվում (եկամտային հարկով չեն հարկվում) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով գրանցված և հարկային մարմիններում հաշվառված ոչ առևտրային կազմակերպությունների միջոցներից կանոնադրական գործունեության շրջանակներում ֆիզիկական անձանց դրամական և բնամթերային ձևով ցույց տրված օգնության գումարները:

Միաժամանակ հարկ ենք համարում տեղեկացնել, որ, համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի սեպտեմբերի 25-ի «Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների զարգացման ինստիտուցիոնալ և օրենսդրական բարեփոխումների հայեցակարգին և միջոցառումների ժամանակացույցին հավանություն տալու մասին» N 40 արձանագրային որոշմամբ հաստատված քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների զարգացման ինստիտուցիոնալ և օրենսդրական բարեփոխումների հայեցակարգի N 1 հավելվածի 2-րդ բաժնի, նախատեսվում է հայեցակարգային լուծումներ տալ մի շարք խնդիրների, որի արդյունքում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությունը կհամապատասխանեցվի քաղաքացիական հասարակության ներկա պահանջներին և կխթանի քաղաքացիական հասարակության հետագա զարգացումը: Մասնավորապես, առաջարկվում է փոփոխություն կատարել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 5-րդ գլխում (Իրավաբանական անձինք)՝ վերանայել ոչ առևտրային կազմակերպությունների տեսակները, ինչպես նաև ընդունել համապատասխան հատուկ օրենսդրություն՝ առանձին կազմակերպական-իրավական տեսակների մասով: Նույն բաժնի 7.3.1-ին կետում նշված է.

«Որպես հիմնադրամների առանձնահատուկ տարատեսակ՝ առաջարկվում է սահմանել անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամը (ԱԿՀ)։ ԱԿՀ-ն հիմնադրամի կարգավիճակ ունեցող ոչ առևտրային կազմակերպություն է, որի՝ որպես առանձին ինստիտուտի, առանձնահատկությունները կսահմանվեն օրենքով»։ Հետագա ենթակետերում նշված են ԱԿՀ-ի արդյունավետ գործունեության ապահովման համար նախատեսվող սկզբունքներն ու ինստիտուտները։ Նշված որոշման շրջանակներում, ժամանակացույցին համապատասխան, Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության կողմից շրջանառության մեջ է դրվել «Հասարակական կազմակերպությունների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին», «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» և մի շարք այլ օրենքների նախագծերի փաթեթ, որի մշակման աշխատանքներին մասնակցել են նաև Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավորներ։

Նշված օրենքների նախագծերի փաթեթում ընդգրկված «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի, ինչպես նաև հարակից այլ համապատասխան օրենքների նախագծերով կարգավորվում են հիմնադրամի անձեռնմխելի կապիտալի հետ կապված հարաբերությունները։ Այդ առումով Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավորի ներկայացրած «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» և մի շարք այլ օրենքների նախագծերի փաթեթի դրույթները և կարգավորման առարկան համընկնում են Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության կողմից շրջանառվող օրենքների նախագծերի փաթեթի դրույթների հետ։

Ելնելով շարադրվածից՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը ներկայացված օրենքների նախագծերի փաթեթի հեղինակին առաջարկում է առայժմ ձեռնպահ

մնալ օրենսդրական նախաձեռնության քննարկումից և դրան անդրադառնալ Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության մշակած, առաջիկայում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությամբ Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացվելիք օրենքների նախագծերի փաթեթի շրջանակներում:

Միաժամանակ հայտնում ենք, որ, ներկայացված օրենքների նախագծերի փաթեթը Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովում քննարկելիս, հարակից զեկուցմամբ հանդես կգա Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարի առաջին տեղակալ Արսեն Մկրտչյանը:

Օրենքների նախագծերի ընդունումը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման կամ այլ իրավական ակտերի ընդունման անհրաժեշտություն չի առաջացնում:

Կից ներկայացվում են օրենքների նախագծերի կարգավորման ազդեցության գնահատման մասին եզրակացությունները:

Հարգանքով՝

ՀՈՎԻԿ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ

«Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի ընդունման դեպքում

«Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերը ընդունումն առողջապահության բնագավառի վրա ազդեցություն չի ունենա:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի մրցակցության բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման

«Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերով (այսուհետ՝ Նախագծեր) նախատեսվում են մի շարք փոփոխություններ, մասնավորապես՝ կարգավորվում են անձեռնմխելի կապիտալի ձևավորման, համալրման, կառավարման և անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացվող եկամուտների օգտագործման հետ կապված հարաբերությունները:

Նախագծերով կարգավորվող շրջանակները չեն առնչվում որևէ առանձին ապրանքային խմբի շուկայի հետ, ուստի Նախագծերի ընդունմամբ որևէ առանձին ապրանքային խմբի շուկայում մրցակցային դաշտի վրա ազդեցություն լինել չի կարող:

Հիմք ընդունելով նախնական փուլի արդյունքները՝ կարգավորման ազդեցության գնահատման աշխատանքները դադարեցվել են՝ արձանագրելով Նախագծերի ընդունմամբ մրցակցության միջավայրի վրա *ազդեցություն չհայտնաբերվելու* եզրակացություն:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի տնտեսական, այդ թվում՝ փոքր և միջին ձեռնարկատիրության բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման

«Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի (այսուհետ՝ Նախագիծ) գործարար և ներդրումային միջավայրի վրա կարգավորման ազդեցության գնահատման նպատակով իրականացվել են նախնական դիտարկումներ:

Գնահատման նախնական փուլում պարզ է դարձել, որ *Նախագիծը վերաբերում է անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների ստեղծման, անձեռնմխելի կապիտալի ձևավորման, համալրման, անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից առաջացող եկամուտների օգտագործման հետ կապված հարաբերությունների կարգավորմանը* և Նախագծի ընդունման դեպքում, դրա կիրարկման արդյունքում գործարար և ներդրումային միջավայրի վրա ազդեցություն ***չի նախատեսվում***:

ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» և «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի վերաբերյալ

«Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» և «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերն իրենց մեջ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի հոկտեմբերի 22-ի «Նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հակակոռուպցիոն բնագավառում կարգավորման ազդեցության

գնահատման իրականացման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 1205-Ն որոշմամբ հաստատված Կարգի 9-րդ կետով նախատեսված որևէ կոռուպցիոն գործոն չեն պարունակում:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Եզրակացություն
«Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Շահու-թահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի՝ սոցիալական պաշտպանության ոլորտում կարգավորման ազդեցության գնահատման

«Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի (այսուհետ՝ Նախագծեր)՝ կարգավորման ազդեցության գնահատման եզրակացությունը կազմվել է՝ հիմք ընդունելով «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 27[1] և 28-րդ հոդվածների պահանջները: Նախագծերի՝ սոցիալական պաշտպանության ոլորտում կարգավորման ազդեցության գնահատումն իրականացվել է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի հունվարի 14-ի «Նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի՝ սոցիալական պաշտպանության ոլորտում կարգավորման ազդեցության գնահատման իրականացման կարգը հաստատելու մասին» N 18-Ն որոշման և ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարի 2011 թվականի ապրիլի 26-ի «Սոցիալական պաշտպանության ոլորտի առանձին ենթաոլորտների բնութագրիչները հաստատելու մասին» N 34-Ա/1 հրամանի համաձայն:

Նախագծերի սոցիալական պաշտպանության ոլորտում կարգավորման ազդեցության գնահատումը կատարվել է սոցիալական պաշտպանության ոլորտի և դրա առանձին ենթաոլորտների իրավիճակի բնութագրիչների և դրանց ինդիկատորների հիման վրա:

Նախագծերը՝

ա) ռազմավարական կարգավորման ազդեցության տեսանկյունից ունեն **չեզոք ազդեցություն.**

բ) շահառուների վրա կարգավորման ազդեցության տեսանկյունից ունեն **դրական ազդեցություն:**

ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

<<Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին>>, <<Հիմնադրամների մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին>>, <<Շահութահարկի մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին>>, <<Ավելացված արժեքի հարկի մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին>>, <<Եկամտային հարկի մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին>>, <<Բարեգործության մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին>>, <<Արժեթղթերի շուկայի մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի բնապահպանության բնագավառում կարգավորման

1. <<Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին>>, <<Հիմնադրամների մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին>>, <<Շահութահարկի մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին>>, <<Ավելացված արժեքի հարկի մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին>>, <<Եկամտային հարկի մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին>>, <<Բարեգործության մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին>>, <<Արժեթղթերի շուկայի մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի (այսուհետ՝ օրենքներ) ընդունման արդյունքում մթնոլորտի, հողի, ջրային ռեսուրսների, ընդերքի, բուսական և կենդանական աշխարհի, հատուկ պահպանվող տարածքների վրա բացասական հետևանքներ չեն առաջանա:

2. Օրենքների նախագծերի չընդունման դեպքում շրջակա միջավայրի օբյեկտների վրա բացասական հետևանքներ չեն առաջանա:

3. Օրենքների նախագծերը բնապահպանության ոլորտին չեն առնչվում, այդ ոլորտը կանոնակարգող իրավական ակտերով ամրագրված սկզբունքներին և պահանջներին չեն հակասում:

Օրենքների կիրարկման արդյունքում բնապահպանության բնագավառում կանխատեսվող հետևանքների գնահատման և վարվող քաղաքականության համեմատական վիճակագրական վերլուծություններ կատարելու անհրաժեշտությունը բացակայում է:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին», «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» և «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի

Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի բյուջետային բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման

Օրենքների նախագծերի փաթեթով, մասնավորապես, առաջարկվում է՝

1) կանոնակարգել անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների ստեղծման իրավական հիմքերը և սահմանել, որ՝

ա) անձեռնմխելի կապիտալի ձևավորման և համալրման աղբյուրներն են ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նվիրատվությունները, կտակային հանձնարարությամբ չծանրաբեռնված կտակները, հիմնադրամի ստեղծման պահին՝ հիմնադրի ներդրումը,

բ) հիմնադրամը չի կարող անձեռնմխելի կապիտալը ներդնել այլ արժեթղթերում, այդ կապիտալի հաշվին ձեռք բերել գույք, գույքային իրավունքներ կամ նյութական և (կամ) ֆինանսական այլ ակտիվներ,

գ) անձեռնմխելի կապիտալի դրամական, այդ թվում՝ պետական պարտատոմսերի ցանկացած մարումից (հետգնումից) ստացվող միջոցները ներդրվում են ՀՀ պետական կարճաժամկետ պարտատոմսերում՝ դիլերի կամ գանձապետական պահառուի միջոցով, իսկ ՀՀ պետական միջին ժամկետայնության և երկարաժամկետ արժեկտրոնային պարտատոմսերում, ինչպես նաև պետական այլ պարտատոմսերում՝ դիլերի միջոցով,

դ) անձեռնմխելի կապիտալը չի կարող ծախսվել կամ որևէ կերպ օտարվել՝ հանգեցնելով դրա անվանական արժեքի նվազմանը և կարող է կառավարվել բացառապես պետական պարտատոմսերում ներդրումներ կատարելու, դրանց տոկոսավճարներից և մարումից եկամուտներ ստանալու և ստացված եկամուտները նույն օրենքով սահմանված կարգով բաշխելու միջոցով,

ե) «Հիմնադրամների մասին» ՀՀ օրենքի դրույթները անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների վրա տարածվում են, եթե «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին» ՀՀ օրենքով այլ բան սահմանված չէ,

2) սահմանել, որ հարկվող շահույթը որոշելիս համախառն եկամուտը նվազեցվում է անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամին փոխանցված դրամական միջոցների և պետական պարտատոմսերի արժեքի չափով, ինչպես նաև անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամտի չափով,

3) սահմանել, որ ԱԱՀ-ով հարկվող օբյեկտ չեն համարվում անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամին փոխանցված դրամական միջոցների և պետական պարտատոմսերի արժեքի չափով, ինչպես նաև անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամտի չափով,

4) սահմանել, որ եկամտային հարկով հարկման առումով նվազեցվող եկամուտներ են համարվում անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների կողմից ստացված գույքը և դրամական միջոցները,

5) սահմանել, որ բարեգործական ծրագրեր իրականացնող հասարակական կազմակերպությունների կողմից ստեղծված անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամի գործունեության սահմանափակումների, գույքի ձևավորման և կառավարման առաձնահատկությունները սահմանվում են «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին» ՀՀ օրենքով,

6) սահմանել, որ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի դրույթները չեն տարածվում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձ չհամարվող անձի կողմից անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամի միջոցների կառավարման վրա:

Հաշվի առնելով վերոգրյալը՝ հայտնում ենք, որ օրենքների նախագծերի փաթեթի ընդունման ազդեցությունը պետական բյուջեի եկամուտների վրա կլինի բացասական, որի չափը հնարավոր չէ գնահատել, քանի որ հնարավոր չէ կանխատեսել օրենքների նախագծերի ընդունումից հետո անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամներին փոխանցվող դրամական միջոցների և պետական պարտատոմսերի ծավալը, հիմնադրամների կառավարումից ստացվող եկամտի չափը, հիմնադրամներից ստացվող գույքի և դրամական միջոցների չափը:

Միաժամանակ ՀՀ օրենքների նախագծերի ընդունումը ՀՀ համայնքների բյուջեների եկամուտների, ինչպես նաև ՀՀ պետական և համայնքների բյուջեների ծախսերի վրա կունենա չեզոք ազդեցություն:

ՆԱԽԱԳԻԾ

Պ-657-13.11.2014-ՖՎ-010/0

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

ԱՆՁԵՌՆՄԽԵԼԻ ԿԱՊԻՏԱԼՈՎ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. Սույն օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը սահմանում է անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) իրավական վիճակի առանձնահատկությունները, ինչպես նաեւ կարգավորում է անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորման, համալրման, կառավարման եւ անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացվող եկամուտների օգտագործման հետ կապված հարաբերությունները:

Հոդված 2. Հիմնադրամի մասին օրենսդրությունը

1. Հիմնադրամի մասին օրենսդրությունը բաղկացած է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունից, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքից, «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքից, սույն օրենքից եւ իրավական այլ ակտերից:

2. Եթե Հայաստանի Հանրապետության վավերացրած միջազգային պայմանագրերում սահմանվում են այլ նորմեր, քան նախատեսված են սույն օրենքով, ապա կիրառվում են այդ նորմերը:

3. «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի դրույթները տարածվում են Հիմնադրամի վրա, եթե սույն օրենքով առանձին իրավահարաբերությունների կարգավորման առանձնահատկություններ սահմանված չեն:

Հոդված 3. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետեւյալ հիմնական հասկացությունները.

1) անձեռնմխելի կապիտալ՝ Հիմնադրամի ակտիվների համախումբ, որը ձեւավորվում եւ համալրվում է նվիրատուների տրամադրած միջոցներից եւ չի կարող ծախսվել կամ որեւէ կերպ օտարվել՝ հանգեցնելով դրա անվանական արժեքի նվազմանը.

2) նվիրատու՝ անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորման կամ համալրման նպատակով՝ նվիրատվությամբ կամ կտակային հանձնարարությամբ չծանրաբեռնված կտակով Հիմնադրամին անհատույց դրամական (այդ թվում՝ արտարժութային) միջոցներ եւ (կամ) պետական պարտատոմսեր (այսուհետ՝ նաեւ դրամական միջոցներ) տրամադրած անձ.

3) շահառու՝ անձ կամ անձանց խումբ, որի օգտին, անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագրին համապատասխան, կատարվում է որոշակի վճարում, մատուցվում է ծառայություն կամ փոխանցվում է որոշակի գույք.

4) պետական պարտատոմս՝ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկվող Հայաստանի Հանրապետության պետական (գանձապետական) կարճաժամկետ պարտատոմսեր, Հայաստանի Հանրապետության միջին ժամկետայնության եւ երկարաժամկետ արժեկտրոնային պարտատոմսեր, ինչպես նաեւ պետական այլ պարտատոմսեր.

5) դիլեր՝ պարտատոմսերի շուկայում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով դիլերի գործառույթների կատարման մասին պայմանագիր կնքած առեւտրային բանկ, վարկային կազմակերպություն, ֆինանսական այլ կազմակերպություն:

Հոդված 4. Հիմնադրամի իրավական կարգավիճակը

1. Հիմնադրամը հիմնադրամի կարգավիճակ ունեցող ոչ առեւտրային կազմակերպություն է, որի իրավական վիճակի եւ այլ առանձնահատկությունները սահմանվում են սույն օրենքով:

2. Հիմնադրամը չի կարող ստեղծվել որոշակի ժամկետով:

Հոդված 5. Հիմնադրամի գործունեության սահմանափակումները

1. Հիմնադրամը չի կարող՝

1) բացի պետական պարտատոմսերից, անձեռնմխելի կապիտալը ներդնել այլ արժեթղթերում, այդ կապիտալի հաշվին ձեռք բերել գույք, գույքային իրավունքներ կամ նյութական եւ (կամ) ֆինանսական այլ ակտիվներ,

2) զբաղվել ձեռնարկատիրական գործունեությամբ,

3) ստեղծել տնտեսական ընկերություններ կամ լինել նրանց մասնակից,

4) անդամակցել միջազգային եւ օտարերկրյա ոչ պետական կազմակերպություններին,

5) վերակազմակերպվել:

Հոդված 6. Հիմնադրամի կանոնադրությունը

1. Հիմնադրամի կանոնադրությամբ սահմանվում է նրա՝

1) անվանումը,

2) գտնվելու վայրը,

3) նպատակները,

4) անձեռնմխելի կապիտալի սկզբնական միջոցների, այդ թվում՝ յուրաքանչյուր նվիրատուի տրամադրած դրամական միջոցների, ինչպես նաեւ Հիմնադրամի հիմնադրի (այսուհետ՝ հիմնադիր) տրամադրած կամ նրա կողմից ամրացրած սկզբնական այլ գույքի չափը եւ տեսակները,

5) շահառուները,

6) մարմինների կազմավորման կարգը եւ իրավասությունները, նրանց կողմից որոշումներ ընդունելու կարգը,

7) Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի անդամների՝ իրենց պարտականությունների կատարմամբ պայմանավորված ծախսերի փոխհատուցման չափն ու վճարման կարգը,

8) Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի պատվավոր անդամ դառնալու համար նվիրատուի կողմից տրամադրվելիք դրամական միջոցների նվազագույն չափը (անվանական արժեքը),

9) վերստուգիչի լիազորությունները,

10) լուծարման կարգը,

11) գործունեությանն առնչվող այլ դրույթներ, որոնք չեն հակասում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը:

2. Կանոնադրությունում փոփոխությունները չեն կարող վերաբերել սույն հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ, 5-րդ եւ 8-րդ կետերին:

3. Կանոնադրությունում կատարված փոփոխությունները 5-օրյա ժամկետում հրապարակվում են Հայաստանի Հանրապետության հրապարակային ծանուցումների պաշտոնական ինտերնետային կայքում (http://www.azdarar.am/), իսկ անհրաժեշտության դեպքում տրամադրվում են նաեւ

նվիրատուներին (կտակի դեպքում՝ նաեւ կտակարարի ժառանգներին եւ կտակակատարներին, վերակազմակերպված իրավաբանական անձի դեպքում՝ նրա իրավահաջորդին):

Հոդված 7. Հիմնադրամի կառավարման մարմինները

1. Հիմնադրամի կառավարման մարմիններն են՝

1) Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհուրդը.

2) Հիմնադրամի տնօրենը:

2. Հիմնադրամն ունի վերստուգիչ:

3. Սույն օրենքին եւ Հիմնադրամի կանոնադրությանը համապատասխան՝ Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհուրդը՝

1) հաստատում է Հիմնադրամի դրամական միջոցների տեղաբաշխման ձեւերը, ուղղությունները եւ սահմանաչափերը.

2) կատարում է դիլերի եւ անկախ աուդիտորի ընտրությունը.

3) հաստատում է անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագիրը եւ դրա լրացումները եւ (կամ) փոփոխությունները.

4) սահմանում է Հիմնադրամի տնօրենի վարձատրության չափը.

5) իրականացնում է օրենքով եւ Հիմնադրամի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ լիազորություններ:

4. Հիմնադրամի տնօրենը՝

1) իրականացնում է անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումը, պարտատոմսերի ձեռք բերման եւ սպասարկման նպատակով դիլերների եւ (կամ) գանձապետական պահառուի հետ կնքում է ծառայությունների մատուցման պայմանագրեր եւ վերահսկում դրանց կատարումը.

2) Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագիրը եւ դրա լրացումները եւ (կամ) փոփոխությունները.

3) իրականացնում է օրենքով եւ Հիմնադրամի կանոնադրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ:

5. Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի պատվավոր անդամ կարող է դառնալ եւ խորհրդի նիստերին խորհրդակցական ձայնի իրավունքով մասնակցել՝ խորհրդի կանոնադրությամբ սահմանված չափաքանակով դրամական միջոցներ տրամադրած նվիրատուն (իրավաբանական անձի դեպքում՝ նրա ներկայացուցիչը, իրավաբանական անձի վերակազմակերպման դեպքում՝ նրա իրավահաջորդի ներկայացուցիչը, կտակի դեպքում՝ կտակարարի ժառանգը կամ կտակակատարը):

Հոդված 8. Հիմնադրամի գույքը

1. Հիմնադրամի գույք կարող են լինել՝

1) անձեռնմխելի կապիտալը.

2) անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտները.

3) անձեռնմխելի կապիտալից առանձնացված եւ այդ կապիտալի կառավարման ու Հիմնադրամի բնականոն գործունեության ապահովման համար անհրաժեշտ այլ միջոցները:

2. Անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորումը, համալրումը եւ կառավարումն իրականացվում է սույն օրենքի 9-րդ եւ 10-րդ հոդվածներով, ինչպես նաեւ Հիմնադրամի կանոնադրությամբ եւ անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագրով սահմանված կարգով, իսկ սույն հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետով նախատեսված միջոցները տնօրինվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

3. Անձեռնմխելի կապիտալից առանձնացված եւ այդ կապիտալի կառավարման ու Հիմնադրամի բնականոն գործունեության ապահովման համար անհրաժեշտ այլ միջոցների ձեւավորման աղբյուր կարող են լինել՝

1) հիմնադրի կողմից Հիմնադրամին ամրացված գույքը.

2) անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված տարեկան եկամտի մինչեւ 10 տոկոսը:

6. Հիմնադրամն անձեռնմխելի կապիտալի եւ սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին, 2-րդ եւ 3-րդ կետերով նախատեսված դրամական միջոցների եւ գույքի համար վարում է առանձնացված հաշվառում՝ դրանց վերաբերյալ տեղեկությունները ներառելով օրենքով նախատեսված եւ իր կողմից ներկայացվող հաշվետվություններում:

7. Անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորման կամ համալրման նպատակով սույն հոդվածով սահմանված կարգով գույք տրամադրած անձինք, ինչպես նաեւ Հիմնադրամներն օգտվում են օրենքով սահմանված հարկային եւ այլ արտոնություններից:

Հոդված 9. Անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորումը եւ համալրումը

1. Անձեռնմխելի կապիտալը համարվում է ձեւավորված դրա համար առանձնացված՝ Հիմնադրամի բանկային հաշվին դրամական միջոցների փոխանցման եւ (կամ) Հիմնադրամին պետական պարտատոմսերի փոխանցման պահից, եթե այդ գույքը սույն հոդվածի 7-րդ մասով սահմանված կարգով չի վերադարձվում նվիրատուին կամ չի փոխանցվում պետական բյուջե:

2. Անձեռնմխելի կապիտալի համալրումն անձեռնմխելի կապիտալը կազմող սկզբնական դրամական միջոցների ավելացումն է: Անձեռնմխելի կապիտալի համալրված մասն անձեռնմխելի կապիտալի բաղկացուցիչ մասն է:

3. Անձեռնմխելի կապիտալի կազմում կարող են ընդգրկվել միայն դրամական միջոցներ եւ (կամ) պետական պարտատոմսեր:

4. Անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորման եւ համալրման աղբյուրներն են՝

1) ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց նվիրատվությունները, այդ թվում՝ օտարերկրյա քաղաքացիների, իրավաբանական անձանց, միջազգային կազմակերպությունների նվիրատվությունները.

2) կտակային հանձնարարությամբ չծանրաբեռնված կտակները, այդ թվում՝ օտարերկրյա քաղաքացիների:

5. Անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորման աղբյուր կարող է լինել նաեւ Հիմնադրամի ստեղծման պահին հիմնադրի ներդրումը:

6. Անձեռնմխելի կապիտալը կարող է Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի որոշմամբ համալրվել նաեւ անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացվող այն եկամուտների հաշվին, որոնք չեն ծախսվել տվյալ ֆինանսական տարվա ընթացքում:

7. Եթե ստացված գույքը բավարարում է սույն հոդվածի 3-րդ մասի պահանջները եւ տրամադրված է սույն հոդվածի 4-րդ, 5-րդ կամ 6-րդ մասով նախատեսված աղբյուրից, ապա այն համարվում է Հիմնադրամին հանձնված՝ 10 բանկային օրվա ընթացքում նվիրատուին չվերադարձվելու կամ դրա անհնարինության դեպքում՝ պետական բյուջե չփոխանցվելու դեպքում:

8. Եթե ստացված գույքը կամ դրա մի մասը չի բավարարում սույն հոդվածի 3-րդ մասի պահանջներին կամ, եթե գույքը ստացվել է սույն հոդվածի 4-րդ, 5-րդ կամ 6-րդ մասով չնախատեսված աղբյուրից, ապա Հիմնադրամը պարտավոր է գույքը ստանալուց հետո՝ 10 բանկային օրվա ընթացքում գույքն ամբողջությամբ կամ գույքի այն մասը, որը չի բավարարում սույն օրենքի պահանջները վերադարձնել նվիրատուին, իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ այն փոխանցել պետական բյուջե:

Հոդված 10. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումը

1. Անձեռնմխելի կապիտալը կարող է կառավարվել բացառապես պետական պարտատոմսերում ներդրումներ կատարելու, դրանց տոկոսավճարներից եւ մարումից եկամուտներ ստանալու եւ ստացված եկամուտները սույն օրենքով սահմանված կարգով բաշխելու միջոցով:

2. Անձեռնմխելի կապիտալը չի կարող ծախսվել կամ որեւէ կերպ օտարվել՝ հանգեցնելով դրա անվանական արժեքի նվազմանը:

3. Անձեռնմխելի կապիտալի դրամական, այդ թվում՝ պետական պարտատոմսերի ցանկացած մարումից (հետգնումից) ստացվող միջոցները Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ներդրվում են՝

1) Հայաստանի Հանրապետության պետական կարճաժամկետ պարտատոմսերում՝ դիլերի կամ գանձապետական պահառուի միջոցով.

2) Հայաստանի Հանրապետության պետական միջին ժամկետայնության եւ երկարաժամկետ արժեկտրոնային պարտատոմսերում, ինչպես նաեւ պետական այլ պարտատոմսերում՝ դիլերի միջոցով:

4. Պետական պարտատոմսերում ներդրումներ կատարելու նպատակով Հիմնադրամի տնօրենը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով գանձապետական պահառուի կամ Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի կողմից ընտրված դիլերի հետ կնքում է պայմանագիր:

5. Դիլերը գործում է իր անունից՝ Հիմնադրամի հաշվին՝ Հիմնադրամի տնօրենի հանձնարարությամբ: Հիմնադրամի հաշվին եւ հանձնարարությամբ ներդրումներ կատարելու դեպքում դիլերի կողմից ձեռք են բերվում պետական այնպիսի պարտատոմսեր, որոնք ձեռք բերման պահի դրությամբ ապահովում են առավել բարձր եկամտաբերություն:

6. Հիմնադրամի կողմից արտարժութային միջոցների հաշվին պետական պարտատոմսեր ձեռք բերելու դեպքում ներդրվող արտարժույթը Հիմնադրամի կողմից նախապես փոխանակվում է հայկական դրամի՝ փոխանակման օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակած՝ տվյալ արտարժույթի միջին փոխարժեքից ոչ ցածր փոխարժեքով:

7. Պետական պարտատոմսեր ձեռք բերելուց հետո առկա դրամական միջոցների այն մնացորդը, որի հաշվին հնարավոր չէ ձեռք բերել պետական պարտատոմս, մնում է Հիմնադրամի բանկային ցպահանջ հաշվում եւ առաջին իսկ հնարավորության դեպքում ներդրվում է պետական պարտատոմսերում:

8. Հիմնադրամն անձեռնմխելի կապիտալի համար բացում է առանձին բանկային հաշիվ, ընդ որում՝ հիմնադրի եւ յուրաքանչյուր նվիրատուի տրամադրած միջոցների համար բացում է առանձին ենթահաշիվներ եւ այդ ենթահաշիվների շարժի գծով վարում է առանձնացված հաշվառում՝ դրանց վերաբերյալ տեղեկություններն արտացոլելով Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդին եւ օրենքով սահմանված դեպքերում ներկայացվող մյուս հաշվետվություններում: Անձեռնմխելի կապիտալի ենթահաշիվները կարող են միավորվել միայն այն դեպքում, երբ նվիրատուն նույն անձն է:

Հոդված 11. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացվող եկամտի տնօրինումը

1. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացվող եկամուտն անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագրին համապատասխան տրամադրվում է շահառուներին, բացառությամբ սույն օրենքի 8-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետով նախատեսված՝ անձեռնմխելի կապիտալից ստացվող եկամտի այն մասի, որը ծրագրով նախատեսվել է օգտագործվել Հիմնադրամի վարչակառավարչական ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով:

Հոդված 12. Հիմնադրամին ամրացված գույքը

1. Հիմնադիրը կարող է Հիմնադրամին անժամկետ եւ անհատույց օգտագործման իրավունքով ամրացնել ցանկացած գույք:

2. Հիմնադիրն իրավունք ունի հետ վերցնել իր կողմից Հիմնադրամին ամրացված գույքը:

3. Հիմնադրամն իրավունք չունի ամրացված գույքը կամ դրա նկատմամբ իր իրավունքներն օտարել, գրավ դնել, հանձնել անհատույց օգտագործման, ինչպես նաեւ հանձնել վարձակալության կամ այլ կերպ օգտագործել եկամուտ (օգուտ) ստանալու նպատակով:

4. Հիմնադրամին ամրացված գույքի օգտագործման ընթացքում առաջացած անբաժանելի բարելավումները հիմնադրի սեփականությունն են:

5. Հիմնադրի կողմից գույքը Հիմնադրամին ամրացնելը հիմք չէ այդ գույքի նկատմամբ հիմնադրի իրավունքները դադարեցնելու կամ փոփոխելու համար: Հիմնադիրը չի կարող Հիմնադրամին ամրացնել գույք, որի նկատմամբ երրորդ անձինք ունեն իրավունքներ կամ պարտականություններ:

6. Հիմնադրի կողմից Հիմնադրամին ամրացված անշարժ գույքի կամ պետական պարտադիր գրանցման ենթակա գույքի նկատմամբ Հիմնադրամի օգտագործման իրավունքը ծագում է դրանց նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման պահից:

Հոդված 13. Հիմնադրամի վարչակառավարչական ծախսերը

1. Հիմնադրամի վարչակառավարչական ծախսերն են՝ շենքերի, շինությունների կամ տարածքների վարձակալության, հիմնական միջոցների ձեռքբերման, Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի անդամների կողմից իրենց պարտականությունների կատարմամբ պայմանավորված ծախսերի փոխհատուցման, սույն օրենքով նախատեսված դեպքում աուդիտի անցկացման, Հիմնադրամի աշխատակիցների աշխատանքի վարձատրության եւ Հիմնադրամի կամ նրա առանձին կառուցվածքային ստորաբաժանումների կառավարման հետ կապված ծախսերը:

Հոդված 14. Անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագիրը

1. Անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագիրը ներառում է՝

1) տվյալ տարվա ընթացքում իրականացվող՝ Հիմնադրամի կանոնադրական նպատակները,

2) կանխատեսվող եկամուտները եւ ծախսերը,

3) նախատեսվող միջոցառումները,

4) շահառուները,

5) շահառուների միջեւ անձեռնմխելի կապիտալից ստացված եկամուտների բաշխման կարգը եւ համամասնությունները,

6) վարչակառավարչական տարեկան ծախսերի ֆինանսավորման չափը,

7) ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ դրույթներ:

2. Անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագիրը հաստատում, ինչպես նաեւ դրանում լրացումներ կամ փոփոխություններ կատարում է Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհուրդը՝ Հիմնադրամի տնօրենի առաջարկությամբ:

3. Անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագիրը, ինչպես նաեւ դրանում կատարված լրացումները եւ փոփոխությունները Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի կողմից ընդունվելուց հետո՝ 5-օրյա ժամկետում ներկայացվում է իրավաբանական անձանց գրանցող մարմնին՝ Հիմնադրամի արխիվային գործում պահպանման համար, ինչպես նաեւ սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված կարգով հրապարակվում եւ տրամադրվում է նվիրատուներին (կտակի դեպքում՝ նաեւ կտակարարի ժառանգներին եւ կտակակատարներին, վերակազմակերպված իրավաբանական անձի դեպքում՝ նրա իրավահաջորդին):

Հոդված 15. Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը

1. Եթե Հիմնադրամի տարեկան շրջանառությունը հաշվետու տարում գերազանցում է 10 միլիոն դրամը, ապա օրենքով սահմանված կարգով պետական մարմիններին ներկայացված նրա տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, ոչ ուշ, քան հաջորդող տարվա մայիսի 15-ը, ենթակա են պարտադիր աուդիտի՝ անկախ աուդիտորի կողմից, որին ընտրում է Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհուրդը:

2. Անկախ աուդիտորական կազմակերպության եզրակացությունը եւ ստուգված տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են հիմնադրին, ինչպես նաեւ ըստ պահանջի՝ նվիրատուներին (կտակի դեպքում՝ նաեւ կտակարարի ժառանգներին եւ կտակակատարներին, իսկ վերակազմակերպված իրավաբանական անձի դեպքում՝ նրա իրավահաջորդին):

Հոդված 16. Հիմնադրամի գործունեության հրապարակայնությունը

1. Յուրաքանչյուր տարի, հաշվետու տարվան հաջորդող մարտի 25-ից ոչ ուշ, Հիմնադրամը Հայաստանի Հանրապետության հրապարակային ծանուցումների պաշտոնական ինտերնետային կայքում (http://www.azdarar.am) պարտավոր է հրապարակել՝

1) տարեկան հաշվետվություն իր գործունեության մասին, որը պետք է պարունակի տեղեկություններ Հիմնադրամին հատկացված դրամական միջոցների, ֆինանսական տարում օգտագործված միջոցների ընդհանուր չափի մասին, անձեռնմխելի կապիտալի ծրագրի իրականացման մասին տեղեկություններ, այդ թվում՝ ֆինանսական տարում Հիմնադրամից ստացված եւ ծախսված դրամական միջոցների ընդհանուր չափը, շահառուներին կատարված վճարումների չափը, մատուցված ծառայությունները եւ (կամ) նրանց փոխանցված գույքի ծավալը:

2) իր ֆինանսական գործունեության աուդիտն իրականացնող անձի (աուդիտորի) եզրակացությունը (աուդիտի ենթարկվելու դեպքում):

2. Տարեկան հաշվետվությունն անհարժեշտության դեպքում ուղարկվում է նվիրատուներին (կտակի դեպքում՝ նաեւ կտակարարի ժառանգներին եւ կտակակատարներին, վերակազմակերպված իրավաբանական անձի դեպքում՝ նրա իրավահաջորդին):

3. Տարեկան հաշվետվության ձեւը, հրապարակման եւ ներկայացման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունը:

4. Նվիրատուները (կտակի դեպքում՝ նաեւ կտակարարի ժառանգները եւ կտակակատարները, իսկ վերակազմակերպված իրավաբանական անձի դեպքում՝ նրա իրավահաջորդը) իրավունք ունեն Հիմնադրամից պահանջելու տեղեկություններ՝ Հիմնադրամի կանոնադրության, անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագրի, անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորման, համալրման, անձեռնմխելի կապիտալի ներդրման ուղղությունների, տեսակի, ժամկետայնության, եկամտաբերության, անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եւ բաշխված դրամական միջոցների վերաբերյալ, ինչպես նաեւ Հիմնադրամի ֆինանսական գործունեության աուդիտն իրականացրած անկախ աուդիտորի եզրակացության պատճենը: Հիմնադրամի

մարմինները պարտավոր են պահանջված տեղեկություններն անվճար տրամադրել դիմողին՝ պահանջի ստացման օրվանից 7-օրյա ժամկետում:

Հոդված 17. Հիմնադրամի գործունեության վերահսկողությունը

1. Սույն օրենքի, ինչպես նաեւ «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջների կատարման նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունը, իսկ օրենքով սահմանված դեպքերում՝ նաեւ այլ իրավասու պետական մարմինները՝ իրենց իրավասություններին եւ ստուգումների ու ուսումնասիրությունների՝ օրենքով նախատեսված ընթացակարգերին համապատասխան:

2. Եթե Հիմնադրամն անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտն օգտագործել է անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագրին անհամապատասխան, ապա Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունն իրավունք ունի պահանջելու տրամադրված միջոցները 10-օրյա ժամկետում վերադարձնել նվիրատուին, իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ փոխանցել պետական բյուջե:

3. Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունը կարող է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով օգտվել սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված իրավունքից՝ Հիմնադրամին գրավոր նախազգուշացնելուց եւ իր կողմից նշված ողջամիտ ժամկետում Հիմնադրամի կողմից խախտումները չվերացնելուց հետո:

4. Հիմնադրամը սույն օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված հաշվետվությունը հրապարակելուց հետո՝ 30 օրվա ընթացքում, այդ մասին գրավոր ծանուցում է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությանը: Սահմանված ժամկետում հաշվետվությունը չհրապարակելու, Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությանն այդ մասին չծանուցելու կամ հաշվետվությունը թերի հրապարակելու դեպքում Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունը Հիմնադրամի տնօրենի նկատմամբ կիրառում է Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի 169.18-րդ հոդվածով նախատեսված պատասխանատվության միջոցներ:

Հոդված 18. Հիմնադրամի լուծարումը

1. Հիմնադրամը կարող է դատարանի որոշմամբ լուծարվել, եթե՝

1) Հիմնադրամի գույքը բավարար չէ նրա գործունեության իրականացման համար, եւ անհրաժեշտ գույք ստանալու հնարավորությունն իրական չէ.

2) ստեղծման օրվանից երեք տարվա ընթացքում Հիմնադրամը չի կարողանում հասնել անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագրով նախատեսված որեւէ նպատակի.

3) իր գործունեությամբ Հիմնադրամը շեղվել է իր կանոնադրությամբ կամ անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագրով նախատեսված նպատակներից.

4) Հիմնադրամի գործունեությունը վտանգում է պետական եւ հասարակական անվտանգությունը, հասարակական կարգը, հանրության առողջությունն ու բարքերը, այլոց իրավունքներն ու ազատությունները.

5) Հիմնադրամը թույլ է տվել օրենքի բազմակի կամ կոպիտ խախտումներ կամ մեկ տարվա ընթացքում առնվազն երկու անգամ իրականացրել է իր կանոնադրությանը հակասող գործունեություն.

6) սույն օրենքի 17-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված դեպքում՝ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքով նախատեսված

պատասխանատվության առավել խիստ միջոցը կիրառելուց հետո՝ մեկամսյա ժամկետում, հաշվետվության հրապարակման պահանջը չի կատարվել կամ ոչ պատշաճ է կատարվել.

7) Հիմնադրամն ստեղծելիս հիմնադիրը թույլ է տվել օրենքի էական խախտումներ կամ կեղծիքներ: Էական են համարվում այնպիսի խախտումները, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ «Իրավաբանական անձանց պետական գրանցման, իրավաբանական անձանց առանձնացված ստորաբաժանումների, հիմնարկների եւ անհատ ձեռնարկատերերի պետական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 36-րդ հոդվածի համաձայն Հիմնադրամի գրանցումը մերժելու համար:

2. Օրենքով սահմանված կարգով պարտատերերի պահանջները բավարարելուց հետո, ինչպես նաեւ այն դեպքում, երբ լուծարման միջանկյալ հաշվեկշիռը հաստատելու պահին Հիմնադրամը չունի պարտավորություններ պարտատերերի նկատմամբ՝ Հիմնադրամի գույքը փոխանցվում է նվիրատուներին՝ նրանց կողմից Հիմնադրամին տրամադրած միջոցների չափին համապատասխան, իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ պետական բյուջե:

Հոդված 19. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

2. Մինչեւ սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը ստեղծված այն կազմակերպությունները, որոնց անվանման մեջ պարունակվում են «անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամ» բառերը, մեկ տարվա ընթացքում պարտավոր են սահմանված կարգով փոփոխել իրենց անվանումը՝ դրանից հանելով «անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամ» բառերը: Այդ պահանջը չկատարելու դեպքում Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության դիմումով տվյալ կազմակերպության անվանումը ենթակա է փոփոխման դատական կարգով:

ՆԱԽԱԳԻԾ

Պ-657[1]-13.11.2014-ՖՎ-010/0

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

«ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2002 թվականի դեկտեմբերի 26-ի ՀՕ-516-Ն օրենքի 1-ին հոդվածը լրացնել հետեւյալ բովանդակությամբ՝ 7-րդ մասով.

«7. Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների գործունեության սահմանափակումների, կանոնադրության, կառավարման մարմինների իրավասությունների, գույքի ձեւավորման եւ կառավարման, ֆինանսական գործունեության աուդիտի, հաշվետվությունների ներկայացման եւ լուծարման առանձնահատկությունները սահմանվում են «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով: Սույն օրենքի դրույթները տարածվում են անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամի վրա, եթե «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով այլ բան սահմանված չէ:»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՆԱԽԱԳԻԾ

Պ-657[2]-13.11.2014-ՖՎ-010/0

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

«ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 1997 թվականի սեպտեմբերի 30-ի ՀՕ-155 օրենքի 23-րդ հոդվածը լրացնել հետեւյալ բովանդակությամբ՝ «գ» եւ «դ» կետերով.

«գ) «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված՝ անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորման եւ (կամ) համալրման նպատակով անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամներին փոխանցված (տրամադրված) դրամական (այդ թվում՝ արտարժութային) միջոցների եւ պետական պարտատոմսերի արժեքի չափով.

դ) «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված՝ անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամտի չափով:»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՆԱԽԱԳԻԾ

Պ-657[3]-13.11.2014-ՖՎ-010/0

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

«ԱՎԵԼԱՑՎԱԾ ԱՐԺԵՔԻ ՀԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 1997 թվականիմայիսի 14-ի ՀՕ-118 օրենքի 7-րդ հոդվածը լրացնել հետեւյալ բովանդակությամբ՝ 17-րդ եւ 18-րդ կետերով.

«17) «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված՝ անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորման եւ (կամ) համալրման նպատակով անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամներին դրամական (այդ թվում՝ արտարժութային) միջոցների եւ պետական պարտատոմսերի փոխանցումը (տրամադրումը).

18) «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված՝ անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից եկամտի ստացումը:»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՆԱԽԱԳԻԾ

Պ-657[4]-13.11.2014-ՖՎ-010/0

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

«ԵԿԱՄՏԱՅԻՆ ՀԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2010 թվականի դեկտեմբերի 22-ի ՀՕ-246-Ն օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասը լրացնել հետեւյալ բովանդակությամբ՝ 14.1-րդ կետով.

«14.1) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան՝ անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամներից ստացվող գույքը եւ դրամական միջոցները.»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՆԱԽԱԳԻԾ

Պ-657[5]-13.11.2014-ՖՎ-010/0

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

«ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2002 թվականի հոկտեմբերի 8-ի ՀՕ-424-Ն օրենքի 11-րդ հոդվածը լրացնել հետեւյալ բովանդակութամբ՝ 5-րդ մասով.

«5. Բարեգործական ծրագրեր իրականացնող հասարակական կազմակերպությունների կողմից ստեղծված անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների գործունեության սահմանափակումների, գույքի ձեւավորման եւ կառավարման առանձնահատկությունները սահմանվում են «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով:»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՆԱԽԱԳԻԾ

Պ-657[6]-13.11.2014-ՖՎ-010/0

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

«ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2007 թվականի հոկտեմբերի 11-ի ՀՕ-195-Ն օրենքի 30-րդ հոդվածը լրացնել հետեւյալ բովանդակությամբ՝ 5.1-րդ մասով.

«5.1) ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձ չհամարվող անձի կողմից անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամի միջոցների կառավարման վրա.»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ
«ԱՆՁԵՌՆՄԽԵԼԻ ԿԱՊԻՏԱԼՈՎ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՄԱՍԻՆ», «ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ԱՎԵԼԱՑՎԱԾ ԱՐԺԵՔԻ ՀԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ԵԿԱՄՏԱՅԻՆ ՀԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ

Ընթացիկ իրավիճակը եւ առկա խնդիրները

Միջազգայնորեն ընդունված տերմինաբանությամբ՝ «Endowment Fund»-երի (այսուհետ՝ Էնդաումենթ) գործունեության համաշխարհային փորձի ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ Էնդաումենթները զգալի դեր ունեն կրթության, գիտության, նորարարության, առողջապահության, մշակույթի, ֆիզիկական կուլտուրայի եւ սպորտի, սոցիալական օգնության (աջակցության), բնապահպանության, ինչպես նաեւ այլ հանրօգուտ բնագավառների ոչ առեւտրային կազմակերպություններին անհրաժեշտ ներդրումների, բարեգործությունների, նվիրատվությունների, նվիրաբերությունների եւ անհատույց այլ միջոցների ներգրավման հարցում:

Էնդաումնեթների եւ նմանատիպ այլ ֆոնդերի (հիմնադրամների) միջեւ էական տարբերությունը կայանում է նրանում, որ Էնդաումենթում ներգրավված ակտիվները, որպես կանոն, արգելվում է ծախսել (սպառել), իսկ այդ ակտիվների շրջանառությունից (կառավարումից) ստացված եկամուտները թույլատրվում է օգտագործել հիմնականում Էնդաումենթը ստեղծած ոչ առեւտրային կազմակերպության հանրօգուտ նպատակներով: Այդ առումով Էնդաումենթի ամենահայտնի օրինակներից է Նոբելյան մրցանակը, որը հիմնադրվել է Ա. Նոբելի (1833 1896 թթ.) կտակով, որտեղ, մասնավորապես, ասվում էր. «...իմ կտակակատարների կողմից ապահովված արժեքի վերածված կապիտալը կկազմի այնպիսի ֆոնդ, որից ստացվող տոկոսները յուրաքանչյուր տարի մրցանակի տեսքով պետք է տրվեն այն մարդկանց, որոնք նախորդ տարվա ընթացքում մարդկությանը մատուցել են ամենամեծ ծառայությունները:»:

Ներկայիս տնտեսական անկայուն ժամանակներում, երբ զարգացած երկրներում նույնպես սոցիալական ծրագրերին տրամադրվող միջոցները սուղ են, Էնդաումենթները զգալիորեն նպաստում են ուսումնական հաստատությունների, թանգարանների, գրադարանների, սպորտային եւ այլն կազմակերպությունների ֆինանսական կայունության ապահովմանը: Օրինակ՝ ԱՄՆ-ում, որտեղ Էնդաումենթներն ամենամեծ տարածումն են գտել բարձրագույն կրթության համակարգում, Հարվարդի համալսարանի Էնդաումենթը 2010 թվականի սեպտեմբերի դրությամբ կազմել է 27.4 մլրդ. դոլար, որը տարեկան միջին հաշվով ապահովում է 15.2% եկամտաբերություն (այն դեպքում, երբ համալսարանական մյուս Էնդաումենթների տարեկան եկամտաբերությունը կազմում է միջին հաշվով 8.9%): Վերջին 10-15 տարիների ընթացքում Յեյլի համալսարանի (ԱՄՆ) էնդաումենթի ակտիվների արժեքը հասել են ավելի, քան 18.0 մլրդ. դոլարի, իսկ դրանից ստացվող տարեկան եկամուտը՝ ավելի, քան 616 մլն. դոլարի: Միացյալ Թագավորության Քեմբրիջի համալսարանի էնդաումենթը (1.4 մլրդ. ֆունտ ստեռլինգ

կապիտալով) 2006 թվականին ապահովել է 890 մլն.ֆունտի տարեկան եկամուտ, Օքսֆորդի համալսարանի էնդաումենթը (628.8 մլն. ֆունտ ստեռլինգ կապիտալով) ապահովել է 28.2 մլն.ֆունտի տարեկան եկամուտ եւ այլն:

Աշխարհի մի շարք երկրներում Էնդաումենթների գործունեության հետ կապված հարաբերությունները կարգավորված են օրենսդրական ակտերով: Մասնավորապես՝ ԱՄՆ-ում այդ հարաբերությունները կարգավորված են 1972 թ. ակտի հիման վրա՝ 2006 թվականին ընդունված Ինստիտուցիոնալ Ֆոնդերի Միասնական Ողջամիտ Կառավարման Ակտով (Uniform Prudent Management of Institutional Funds act կամ UPMIFA), որի հիման վրա համանման ակտեր են ընդունվել ԱՄՆ բոլոր նահանգները (օրինակ, Նյու Յորքում՝ NYPMIFA): Դեռեւս 1890 թ. Հնդկաստանում գործել է Բարեգործական Էնդաումենթների Ակտը (The Charitable Endowments Act), 1909թ. Ավստրալիայում ընդունվել է Հանրային Կրթության Էնդաումենթ Ակտը (Public Education Endowment Act), իսկ 2007թ.՝ Բարձրագույն Կրթության Էնդաումենթ Ֆոնդերի Ակտը (Higher Education Endowment Fund Act) եւ այլն: 2006 թվականի դեկտեմբերի 30-ին Ռուսաստանի Դաշնությունը նույնպես կարգավորեց Էնդաումենթների գործունեության հետ կապված հարաբերությունները՝ ընդունելով «Ոչ առեւտրային կազմակերպությունների նպատակային կապիտալի ձեւավորման եւ օգտագործման մասին» ՌԴ օրենքը: Ռուսաստանը մինչ այդ էլ Էնդաումենթների բնագավառում որոշակի փորձ ուներ, մասնավորապես՝ դեռեւս 1883 թվականին պատվավոր քաղաքացի Ա. Մ. Սիբիրյակովի կողմից նվիրաբերված 10 հազ. ռուբլու հիման վրա ստեղծված ֆոնդը նրա անվամբ մրցանակ էր սահմանել եւ երեք տարին մեկ անգամ շնորհում էր Սիբիրում հրատարակված լավագույն գրական ստեղծագործության համար, իսկ հետագայում այդ ֆոնդը եւ մրցանակի շնորհման իրավունքը փոխանցվեց Տոմսկ քաղաքում բացված համալսարանին: ՌԴ օրենքի ընդունումից հետո առաջին Էնդաումենթը, որը ստեղծվել եւ գրանցվել է, Մոսկվայի Միջազգային հարաբերությունների պետական ինստիտուտինն է, որի կապիտալը 2008թ. կազմել է 375 մլն. ռուբլի:

Թեեւ վերոգրյալը, ինչպես նաեւ Էնդաումենթների գործունեության պրակտիկան վկայում է, որ Էնդաումենթը կենսունակ եւ կարեւոր գործիք է ոչ առեւտրային կազմակերպության արդյունավետ գործունեության ապահովման համար, սակայն պետք է փաստել, որ Հայաստանի Հանրապետությունում Էնդաումենթների ստեղծումը եւ գործունեությունը դեռեւս կարգավորված չէ, իսկ գործող օրենսդրության շրջանակներում Էնդաումնեթ ստեղծելու նախաձեռնության դեպքում անխուսափելիորեն առաջանում են մի շարք խնդիրներ, քանի որ ՀՀ օրենսդրությամբ մասնավորապես սահմանված չեն՝

1) Էնդաումենթի ձեւավորման, համալրման եւ կառավարման կարգը,

2) Էնդաումենթի կազմակերպա-իրավական տեսակը եւ իրավական վիճակի առանձնահատկությունները,

3) Էնդաումենթից ստացված եկամուտները տնօրինելու կարգը,

4) Էնդաումնեթին միջոցներ տրամադրող անձինք եւ նրանց իրավասությունները,

5) Էնդաումենթների գործունեությունը խթանելու նպատակով հարկային արտոնությունների կիրառումը,

6) Էնդաումենթների գործունեության նկատմամբ վերահսկողությունը:

Առաջարկվող լուծումները

Հայաստանի Հանրապետությունում Էնդաումենթի ստեղծման նախընտրելի տարբերակը հիմնադրամի կարգավիճակով ոչ առեւտրային կազմակերպության՝ անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամի (այսուհետ՝ ԱԿՀ) ստեղծում է: Նման մոտեցումը, մասնավորապես, պայմանավորված է հետեւյալով՝

1) հիմնադրամ է համարվում քաղաքացիների եւ (կամ) իրավաբանական անձանց կամավոր գույքային վճարների հիման վրա ստեղծված եւ անդամություն չունեցող կազմակերպությունը, որը

հետապնդում է սոցիալական, բարեգործական, մշակութային, կրթական կամ այլ հանրօգուտ նպատակներ (տես՝ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 123-րդ հոդվածի 1-ին մաս), ինչպիսին, ըստ էության, հանդիսանում է Էնդաումենթը,

2) հիմնադրամի շահառու կարող են լինել ինչպես հիմնադրիրը, այնպես էլ այլ ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձինք,

3) հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի միջոցով գործուն հնարավորություն է ստեղծվում վերահսկել հիմնադրամի գործունեությունը, այն դարձնելով թափանցիկ եւ վերահսկելի:

Բացի այդ, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 123-րդ հոդվածի 7-րդ մասը, ինչպես նաեւ «Հիմնադրամների մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի 3-րդ մասը թույլ են տալիս հիմնադրամների առանձին տեսակների (տվյալ դեպքում՝ ԱԿՀ-ի) առանձնահատկություններն ու իրավական կարգավիճակը սահմանել առանձին օրենքով, ինչը հանրության համար ԱԿՀ-ին վերաբերող դրույթներն առավել մանրամասն եւ մատչելի սահմանելու լիարժեք հնարավորություն է տալիս:

Այդպիսով, «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով (այսուհետ՝ Նախագիծ) նախատեսվում է սահմանել ԱԿՀ իրավական վիճակի առանձնահատկությունները, անձեռնմխելի կապիտալի կառավարման եւ դրանից ստացվող եկամտի տնօրինման կարգն ու պայմանները, ինչպես նաեւ ԱԿՀ-ի գործունեության կարգավորման համար անհրաժեշտ այլ դրույթներ: Նախագիծը մշակվել է հաշվի առնելով Էնդաումենթների գործունեության միջազգային փորձը, ինչպես նաեւ ՀՀ օրենսդրության առանձնահատկությունները: Նախագծի հիմքում որեւէ երկրի օրենսդրական ակտ չի դրվել:

Նախագծում ամրագրված են օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունների սահմանումները, մասնավորապես՝

1) «անձեռնմխելի կապիտալ» հասկացության սահմանումը, ըստ որի՝ անձեռնմխելի կապիտալը նվիրատուների տրամադրած միջոցներից ձեւավորված անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամի ակտիվների համախումբ է, որը չի կարող ծախսվել կամ որեւէ կերպ օտարվել՝ հանգեցնելով դրա արժեքի նվազմանը: Բացի այդ, Նախագծով սահմանված է, որ անձեռնմխելի կապիտալի կառավարման արդյունքում ստացված եկամուտը, անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագրին համապատասխան, տրամադրվում է շահառուներին, իսկ դրա սահմանափակ մասն էլ (մինչեւ 10 տոկոսը) կարող է օգտագործվել ԱԿՀ վարչակառավարչական ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով: Ըստ այդմ, Նախագծով սահմանվել է անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագրի բովանդակությունն ու հաստատման (փոփոխման) կարգը, համաձայն որի՝ անձեռնմխելի կապիտալի ծրագիրը Հիմնադրամի կանոնադրությամբ նախատեսված որոշակի հանրօգուտ նպատակների եւ խնդիրների լուծմանն ուղղված միջոցառումների համախումբ է, որը հաստատում եւ փոփոխության է ենթարկում ԱԿՀ հոգաբարձուների խորհուրդը:

2) «նվիրատու» հասկացության սահմանումը, ըստ որի՝ նվիրատուն անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորման կամ համալրման նպատակով՝ նվիրատվությամբ կամ կտակային հանձնարարությամբ չծանրաբեռնված կտակով ԱԿՀ-ին անհատույց դրամական (այդ թվում՝ արտարժութային) միջոցներ եւ (կամ) պարտատոմսեր տրամադրած անձն է: Այս սահմանմամբ, ինչպես նաեւ Նախագծի այլ դրույթներով ամրագրվում է, որ անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորման աղբյուրներ կարող են լինել միայն նվիրատվությունները եւ կտակային հանձնարարությամբ չծանրաբեռնված կտակները, որոնցով կարող են տրամադրվել միայն դրամական միջոցներ կամ պետական պարտատոմսեր: Ըստ այդմ, անհատույց կարգով տրամադրվող այլ միջոցները՝ նվիրաբերությունները եւ կտակային հանձնարարությամբ ծանրաբեռնված կտակները չեն ներառվել անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորման աղբյուրների շրջանակում, քանի որ ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան դրանք կարող են ունենալ նվիրաբերողի կամ կտակարարի սահմանած տարբեր նպատակներ (նշանակություն), իսկ տվյալ դեպքում անձեռնմխելի կապիտալում կուտակված միջոցների օգտագործման նպատակը մեկն է՝ այդ միջոցներից ստացված եկամուտն օգտագործել ԱԿՀ կանոնադրությամբ նախատեսված հանրօգուտ նպատակներով եւ շահառուների համար, որոնք փոփոխության ենթակա չեն: Ուստի, երբ նվիրատուն՝ նվիրատվության պայմանագրով կամ կտակարարարը՝ կտակով ԱԿՀ-ին

միջոցներ է տրամադրում, այդ միջոցներն օգտագործվում են նրան նախապես հայտնի շահառուների համար եւ անփոփոխ նպատակներով: :

Անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորմանը, համալրմանը եւ կառավարմանը վերաբերող դրույթներից (ի թիվս վերը նշվածների) հատկանշական են հետեւյալ դրույթները.

1) նվիրատվությունը համարվում է ընդունված, եթե այն ստացման պահից երկու բանկային օրվա ընթացքում չի վերադարձվում նվիրատուին, որը ԱԿՀ-ի համար հնարավորություն է ընձեռում վերադարձնել այն նվիրատվությունները, որոնք, ըստ էության, հակասում են ԱԿՀ-ի ստեղծման գաղափարներին.

2) անձեռնմխելի կապիտալը կարող է համալրվել ոչ միայն նվիրատվություններով եւ կտակներով, այլեւ անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացվող այն եկամուտներով, որոնք տվյալ ֆինանսական տարվա ընթացքում չեն ծախսվել.

3) անձեռնմխելի կապիտալի դրամական միջոցները Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ներդրվում են Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսերում, որով պարտադրվում է, որ այդ միջոցները ներդրվեն երաշխավորված եկամուտ ապահովող ակտիվներում, ինչպիսիք են պետական պարտատոմսերը, եւ զերծ լինեն կորստի ռիսկից:

4) պարտատոմսերում ներդրումները կատարվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով գանձապետական պահառուի կամ դիլերի հետ կնքված պայմանագրի համաձայն:

5) անձեռնմխելի կապիտալից ստացվող եկամուտը կարող է օգտագործել բացառապես անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագրով սահմանված կարգով:

ԱԿՀ-ն վերաբերող դրույթներից (ի թիվս վերը նշվածների) հատկանշական են հետեւյալ դրույթները:

1) ԱԿՀ-ն չի կարող բացի պարտատոմսերից, անձեռնմխելի կապիտալը ներդնել այլ արժեթղթերում, այդ կապիտալի հաշվին ձեռք բերել գույք, գույքային իրավունքներ կամ նյութական եւ (կամ) ֆինանսական այլ ակտիվներ, զբաղվել ձեռնարկատիրական գործունեությամբ, ստեղծել տնտեսական ընկերություններ կամ լինել նրանց մասնակից, անդամակցել միջազգային եւ օտարերկրյա ոչ պետական կազմակերպություններին:

2) ԱԿՀ-ի՝ չվերակազմակերպվելու պահանջը կոչված է ապահովելու ԱԿՀ նկատմամբ նվիրատուների վստահությունը, ինչպես նաեւ բացառելու ԱԿՀ-ի կուտակած միջոցներն այլ նպատակներով օգտագործելու եւ այլ չարաշահումների հնարավորությունը:

3) ԱԿՀ-ն կարող է անձեռնմխելի կապիտալից առանձնացված եւ այդ կապիտալի կառավարման ու ԱԿՀ-ի բնականոն գործունեության ապահովման համար օգտագործել միայն հիմնադրի կողմից ԱԿՀ-ին ամրացված գույքը, ինչպես նաեւ անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված տարեկան եկամտի մինչեւ 10 տոկոսը: Նման կարգավորման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է նրանով, որպեսզի բացառվի անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամտի օգտագործման չարաշահումները եւ այդ եկամուտը հիմնականում օգտագործվի ԱԿՀ կանոնադրական՝ հանրօգուտ նպատակներով:

4) Նախագծով նախատեսված է նաեւ ԱԿՀ գործունեության հաշվետվությունները հրապարակելու ժամկետները եւ կարգը: Բացի այդ, հաշվետվության հրապարակման կարգը խախտելու, ինչպես նաեւ անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտը՝ անձեռնմխելի կապիտալի տարեկան ծրագրին անհամապատասխան օգտագործելու դեպքում ՀՀ արդարադատության նախարարության կողմից կարող են կիրառվել պատասխանատվության միջոցներ:

5) ԱԿՀ-ին միջոցների տրամադրումը խրախուսելու նպատակով Նախագծով սահմանվել է, որ ԱԿՀ-ը եւ անձեռնմխելի կապիտալի ձեւավորման (համալրման) նպատակով գույք տրամադրած

անձինք օգտվում են օրենքով սահմանված հարկային եւ այլ արտոնություններից: Այդ արտոնությունները սահմանված են օրենսդրական նախաձեռնության փաթեթում ներառված՝

- «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծում, ըստ որի՝ ավելացված արժեքի հարկով չեն հարկվում (հարկման օբյեկտ չեն համարվում) անձեռնմեխելի կապիտալի ձեւավորման եւ (կամ) համալրման նպատակով ԱԿՀ-ին դրամական (այդ թվում՝ արտարժութային) միջոցների եւ պետական պարտատոմսերի փոխանցումը (տրամադրումը), ինչպես նաեւ անձեռնմեխելի կապիտալի կառավարումից եկամտի ստացումը:

- «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծում, ըստ որի՝ հարկվող շահույթը որոշելիս համախառն եկամուտը նվազեցվում է ԱԿՀ-ին փոխանցված (տրամադրված) դրամական (այդ թվում՝ արտարժութային) միջոցների եւ պետական պարտատոմսերի արժեքի չափով, ինչպես նաեւ անձեռնմեխելի կապիտալի կառավարումից ստացված չափով:

- «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծում, ըստ որի՝ անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամների կողմից ստացված գույքը եւ դրամական միջոցները ստացողների համար համարվում են նվազեցվող եկամուտներ եւ հանվում են համախառն եկամտից՝ եկամտային հարկի հաշվարկման ժամանակ:

Նախատեսվող հարկային արտոնությունները էապես կխթանեն ոչ միայն ԱԿՀ-ների ստեղծումը եւ դրանց գործունեությունը, այլեւ հստակ ազդակներ են պարունակում պոտենցիալ այն նվիրատուների համար, որոնք շահագրգռված են ՀՀ-ում իրենց միջոցները հանրօգուտ նպատակների ծառայեցնելու առումով, սակայն օրենսդրական դաշտի անորոշությունների պայմաններում դեռեւս ձեռնպահ են մնում գործնական քայլեր իրականացնելուց:

Բացի վերը նշվածներից, օրենսդրական նախաձեռնության փաթեթում ներառված են նաեւ «Անձեռնմխելի կապիտալով հիմնադրամներ մասին» ՀՀ օրենքի ընդունման կապակցությամբ մի շարք այլ օրենքներում լրացումներ եւ (կամ) փոփոխություններ կատարելու մասին ՀՀ օրենքների նախագծեր:

Ակնկալվող արդյունքը

Նախագծերի փաթեթի ընդունման արդյունքում կստեղծվեն օրենսդրական անհրաժեշտ հիմքեր ԱԿՀ-ների տեղծման եւ գործունեության համար, իսկ ԱԿՀ-ներն իրենց հերթին կօժանդակեն՝ ԱԿՀ-ների հիմնադիրների (մասնավորապես՝ հասարակական կազմակերպությունների) գործունեության ընդլայնմանը եւ ֆինանսական կայունության ապահովմանը, քանի որ կկանոնակարգվեն հնարավոր նվիրատվությունների հոսքերը եւ դրանց օգտագործման ուղղությունները: Բացի այդ, ԱԿՀ-ի հիմնադիրը ստացված եկամուտները կարող է օգտագործել այնպիսի բնագավառներում հանրօգուտ աշխատանքների կատարման նպատակով, որտեղ պետական (բյուջետային) միջոցները խիստ սահմանափակ ծավալներ են կազմում: Նախագծերի փաթեթի ընդունումը բխում է նաեւ ՀՀ-ում իրականացվող կայուն զարգացման ծրագրի, ինչպես նաեւ ՀՀ կառավարության գործունեության ծրագրի տրամաբանությունից եւ կարող է զգալիորեն նպաստել երկրում աղքատության հաղթահարման գործընթացի արագացմանը եւ սոցիալական մի շարք խնդիրների լուծմանը: ԱԿՀ-ի կողմից պետական պարտատոմսերում կատարվող ներդրումներն իրենց հերթին կնպաստեն պետական պարտատոմսերի շուկայի ակտիվացմանը եւ պետական բյուջեի դեֆիցիտի ֆինանսավորման համար լրացուցիչ ներքին աղբյուրների ձեւավորմանը (բավական է նշել, որ միայն 2015 թվականին նախատեսվում է պետական պարտատոմսերի հաշվին իրականացնել՝ 40.0 մլրդ. դրամի չափով պետական բյուջեի դեֆիցիտի ֆինանսավորում, որի ընդհանուր մեծությունը պետք է կազմի ավելի, քան 114 մլրդ. դրամ):